

تصویر ابو عبد الرحمن الکوردی

رَفْعُ الرُّؤْيَا وَرَفْعُ الرُّؤْيَا لَهُ دَوَائِيهِ

عَلِيٌّ مُحَمَّدٌ سَعِيدٌ

تیشکی له قورئانه وه

رَقْدَانِ رَقْدَانِ
له دوايه

عبيب محمد سعيد

چاپخانه‌ی (ارشاد) - بغداد

۱۴۰۵ ک - ۱۹۸۵ ز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشکش

پیشکش بیت به کۆمه‌لی ئیماندار له هه‌موو
سه‌رزه‌ویدا .. ئه‌وانه‌ی که به‌رامبه‌ر هیزی
خوانه‌ناسیی ئه‌وه‌ستن و به‌و که‌م ژماره‌یی و که‌م تفاقیه‌ی
خۆیا نه‌وه خه‌ریکی بلاو کردنه‌وه‌ی بیرو باوه‌ری بیگه‌ردی
ئیسلا من ، بۆ ئه‌وه‌ی ئاده‌میزاد له‌ جه‌ور و ستمی نه‌فامان
و ستمکاران رزگار بکه‌ن و سه‌رفرازی روژی قیامت
بن ..

پیشہ کی

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسو
الامين وآله وصحبه اجمعين ..

قوتايہ نازیزہ کانی قورٹانی پروژ .. کومہ لم
تیماندارى خواناس ، ہر کاتی دہستان دایہ قورٹانی پرو
و بہ نازی لیکوئینہ و و مہ گوینکردنی لہ خزمہ تب کہ
بوونہ و ، خیرا ییری داپوش و ناردو و بہرست گدیار
تئی بہر تہ بی .. شہیتان تہ چیتہ بن کلشیان و تیار
تہ گہ یہ نی کہ و ا بہرہ مندنی کومہ لی خواناس بریتی
لہ رمائی قہ لای مہ مکاری و خرابکاریان و تیا جوونہ
بہرژہ و ہندیہ ناپہ واکانیان ..

کومہ لی تیویزدان کہ ہست بہ روشنایی ریناز
قورٹان تہ کن و بہر آوردی تہ کن لہ گہ
بہرژہ و ہندیہ کانیان ، کہ تہ نہا لہ تاریکہ شہودا باریزرا

ئەبىن ، بىر ئەكەنەۋە ئۆيىستە بە ھەموو ئىۋە يەك دزى
 ھەلگىرانى قورئان بوۋەستىن .. ئۆيىستە ياتىرسىتىن ..
 ئازارى لاشەبى و دەروونىيان بىدەن .. گالتە و سزاي
 سەخت بىخەنە كار بۆ دىل سارد كىرنەۋە يان .. يەك لە
 دواى يەك ھەموو ھەنگاۋىك بگىرە بەر بۆ پەشيمان
 كىرنەۋە يان و ئەفر و توۋنا كىردىيان ..

كۆمەلى مۇسلمانى كەم ھىز و كەم دەسلات ئەبى
 لە بەر دەم ئەم ھەموو ناپاكىي و بەدكارىيەدا ھەلۋىستى
 چۆن بى ؟

ئەبى چۆن ئەخسە بىكىشى نا رۆزانى دەش و بىر
 سەم و ناپەۋايى بە ھەر بەرى ؟! لە كاتىكا ئەۋەندە
 سەم و ئازارى خوانەناسە بىۋىژدانە كان بە تىنە
 كە ھىۋاي سەرفرازىي بە ھىچ ئىۋە يەك تروستىكەي
 دىار نىيە ؟!

كۆمەلى مۇسلمان كاتى لە دەۋرى قورئان كۆ
 ئەبىتەۋە ، چاك لاي روۋنە بە ھىۋاي ھىچ بەرژەۋەندىيەكى

جیهانی نیه • خۆوا ستم و ئازاری بێ وچانی کافرانی
 شهوه زهنگی هیتاوه به سه ریا •• به هه ر باریکا سه برکا
 هه ر ستم و ناپه وایی ، فیز و دهماری نه فامان ،
 ئازار و سزای بیر لێ سه کراوه دینه به رجاوی •• له
 فرسی شه به دکاری و تاوانکاریانه ، ئاده میه کان
 دهسته پاچه له دووره وه و مستاون •• ته گه ر نزیک نه به وه
 نه وانی شه سووتین ، دووریش ته که ونه وه زیانی تال و
 ئالۆزی چه نده ها ساله گیرى داون •• ناچارن چاوه پێ
 بکه ن ••

کۆمه ئی موسلمان له به ر دم ستمکارانا و له به ر
 دم ئاده میه کانی ترا به ئیتکی داوه •• برپاری داوه هه لگری
 چرای سه رفرازی بێ •• پچۆنه مه یدانه وه و بانگی
 ئاده میه کان شه کات بۆ شوێنه وتی رێگای
 سه رفرازی •• وا خرابکارانی به هه موو توانایه کیانه وه
 هه ولی تواندنه وێ شه دن ••

له م کاته ناسکه دا کۆمه ئی موسلمان سه یری
 ستمی ستمکاران و دهسته پاچه یی ئاده میه کانی تر

نه کات ، خه ریکه دلی له رزه ی پټ کوهی و بهر که
 نه گرتی . . له ولایه سهیری به ټټه که ی نه کا که به
 ناوی نایینی خواوه داوینسی ، که رایگه یانده ووه
 شوټکه وته ی راستیه و مه به سنی په خشان کردنی چاکه یه
 له سه ر زه ویدا ، شهرم نه یگرتی . .

به لام خوای خواوه ن به زه یی که له دلسوزی و
 راستگوئی کومه لی خوځونه ویت ناگاداره ، ده سنی یارمه نیی
 بو درېز نه کات . . دهرمانی هم هه لوسته ناله باره ی
 یتشکه ش نه کات ، تاله رزه ی پټ نه که وټی و له ناو
 گټراوی پر مه تر سیدا نه خنکټی . . هیدایه نی نه دا تا ناو پټی
 بداته وه به لای قورخانه وه . . کومه نه نایه ټک نه تیر ته
 خواره وه تا دهرمانی دهردی هه مود کومه لیکي موسلمان بیت
 له هه موو کات و شوټنکا . .

هم کومه له نایه نه ی که واین له خزمه تیا نا
 یتک که ده ووی دلی هه موو کومه ټیکي ټیماندارن ، له
 کاتیکا که له دوری قورشان کو نه ټټه وه و بهر ژه و نه دیی
 بهرسته به دکاره کاتیش دژی نه وه ستن . .

کۆمه‌لی خۆنه‌ویست یتوێسته ئاگدار بێ
 لێ رازی نابن تا له ئیسلام باشگه‌ز نه‌یتوه . . تا نه‌یت
 به نوکه‌ری نه‌لقه‌له‌گوێیان . . تا شه‌رف و ریزی خۆی
 نه‌خاته ژێر پێانه‌وه . . دیاره‌ مردن زۆر ئاساتر و
 پڕۆزتره‌ له‌مانه .

به‌لام هه‌ر چۆن بێ خوای خواوه‌ن به‌زه‌یی تێمی
 لاواز و بێ دمه‌لات زۆر جاك نه‌ناسی ، بۆیه‌ سه‌ره‌نجامی
 زۆرانبازیمان یشان نه‌دا تا دلمان له‌ خسته‌ نه‌برێ و
 ده‌ستمان سارد نه‌یتوه . .

هیوا دارم خوای گه‌وره‌ کۆمه‌کیان بکا تا مان و
 مردن بخرینه‌ ته‌ولاوله‌ و به‌ بێ دوودلێ باوه‌ش که‌ین به
 قورئانا و بێ په‌روا و به‌ ده‌نگی به‌رز و مه‌ردانه‌وه
 یتشکه‌شی ئاده‌میه‌ ده‌سته‌پاچه‌کانی بکه‌ین .

نووسه‌ر

سیروان . . شوباطی / ۱۹۸۱ ز

ده‌یمی دووهمی / ۱۴۰۱ ک

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَفْضَحُونَ
 ﴿١﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَرُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ
 انْقَلَبُوا فَكِرِينَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ
 لِمُضَالُونَ ﴿٤﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٥﴾ فَالْيَوْمَ
 الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَفْضَحُونَ ﴿٦﴾ عَلَىٰ الْأَرَائِكِ
 يَنْظُرُونَ ﴿٧﴾ هَلْ تُؤِثُّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٨﴾

سَدَقَ اللَّهُ الْعَظِيمُ   لَهُ سُورَةُ نَبِيٍّ « الْمُطَفِّفِينَ »

نَم ههشت نایه تهی سورتهی « الْمُطَفِّفِينَ » که وایین
 له خزمه تیانا ، دوا ین بهشی سوورده که به ، که له نورثانی
 مه ککبه و له کاتیکا هاتونونه خواره وه که وا کتومه لسی

موسلمانى كەمدەسلەتتى مەككە ، لە ژۇر ئازار و سىرا و
 تۈنچ و تەشەر و گاتەى قوپەيشدا ئەتلايەو . . نەم
 ئايەتە پىرۋزانە ، و ئايەتەكان و سوورەتەكانى تىرى
 مەككە ، ئەھاتە خوارەو تا دلخۇشى و دڭفەئىكى بىن بۆ
 كۆمەلە موسلمانەكەى مەككە و بۆ ھەموو كۆمەئىكى نرى
 موسلمان - لە ھەموو كات و شەرتىكا - نە كاتىكا كە
 بەو قۇناغەى مەككەدا تى ئىدەپى . .

بەلى ، ئەم قورئانە پىرۋزە نەخشەى بانگ كردنە
 بۆ لای خوا . . نەخشەى بۆ كۆمەلى موسلمان - لە ھەموو
 سەرزەویدا - تا بە بىئى قۇناغەكانى بانگەواز كەلىكى لى
 ۋەدەرگى و بىكاتە جارەسەرى تا ھەنگاۋ لە دۋاى
 ھەنگاۋ رىنگاى سەخت و بىر دېڭ و دال و مەترسى - بە
 بىشۋانىى خۋاى گەورە - بىرپىت . .

با ھەمىشە لە يادمان بى قورئان بۆ بانگەرانى
 ئىسلام ھاتوۋ . . نەك بۆ خوتىندەو و لە بەرگردىكى
 رووت كە ھەندى گۆشەگىر بى ھەلەسن . .
 ئەم ئايەتە پىرۋزانە ھەلۋىستى كۆمەلى دەست

روښتووی شہ یتان بہرامبہر بہ کومہ لی کم دمہ لانی
 قورٹان دہر ٹہخن ، ٹینجا لہ بہرامبہر یا سہرہ نجامی
 کومہ لی خواناس و کومہ لی خوانہ ناس ، لہ روژی
 قیامتہ ، ٹہخنہ یش چاو ۰۰

کومہ لی شہ یتان ، کہ رہناری ہموو ٹہندامیکی
 یرینیہ لہ سووکی و بی شہرمی و بی ٹاپرووی ، کہ
 سہری کومہ لی ٹیماندار ٹہکات ، وا کم تفاق و بی
 دمہ لانی وہ سہری خویشی ٹہکا ، کہ ہموو ناپہ وایہ کی
 بہ ٹامانیسی لی ٹہوہ شتہوہ و بہ دہرونی نزمی
 ٹہندامہ کانی سہری ورنی زلی بوش و فیز و دہمار و
 کش و فشی بی جی و شوٹکہ و تہی خہ لہ تاو و سامان
 و تفاق بہ ناپہ واکو کردوی ٹہکا زور بہ سازایہ بی
 و جوامیزی ٹہزانی بہ حیہانی سہلینی کہ ٹہو توانای
 توانہ وہی کومہ لی ٹیماندار ہیہ ! وا ٹہزانی نرازوہ
 نالہ بارہ کی و ٹیکدانہ وہ ساویلکہ کی ٹہو ، بہ سہ
 بو دیاری کردنی سہرہ نجامی زودانازی !

کومہ لی ٹیماندار کاریکی نیہ بہ سہرہ کومہ لی

دلپه شه وه ، شه نه یه وی به ندایه تی بو په روه ردگاری
ده رخا ، یتیر به هه ر شتوه به ک بیت ..

کۆمه لی ئیماندار ئاماده یه فرمانه کانی په روه ردگار
بیستی و بیت به یت په پره ویی بکا ..

به لام کۆمه لی شه ینان ، هه ر به بوونی کۆمه لی
خواناس ، هه ست به تیاچوونی خۆی شه کا ، بۆیه هه موو
وینگایه کی دپندانه شه تر یت به ر بو له ناو بردنی .

کۆمه لی خوین مر و سه مکار خۆی چاک شه زانی
به ره نجی داماو و هزاره بی درسته لاته کان شه زی ، وه
کاتی شه مان شوینی ئیسلام شه که ون زیان و رابواردنی
شه شه که و یت به تر سیه وه ، چونکه ئیسلام بریتیه
له رزگار کردن به هه موو واتایه که وه !

کۆمه لی ناوانکار که شه ینی ، قوتابخانه ی
قورئان موسلمانن دلسۆزی تیا کۆ شه به وه شه وه ندی بو
شه میتیه وه ده ست بداته دل شکاندن و هه ست بریندار
کردنی موسلمانن کان ..

به لَام با سه رنجی نایه ته یروژه کان بگرین :
 قورئانی یروژ وه ما باسی ره فتاری سووک و بی
 ره ونستی کافران و سه رشوپی دواپوژیان نه کا که وا
 موسلمان به ته وایی و بی دوودلی سه ره نجامی بته بهر
 چاو . وای یشان نه دا نه م جیهانه به و او بووه و
 زورانبازی نه م جیهانه هه نه نجامیکی بوو بی
 پراوه ته وه و له بیر چۆنه وه و روژی قیامت هاتۆ ته
 یتسه وه . .

ودهای باسی نه کا که بته ته قیامته و بی شه رمیی
 و بی ویزدانی خوانه ناسه تاوانسکاره کانی سه رزه ویی
 نه گیرینه وه که دزی موسلماننه کان نه یانکرد :

« ان الذين اُجرموا كانوا من الذين امنوا يضحكون » . .

تاوانکاران هه نه وه یان مابوو به موسلماننه
 ئیمانداره کان بی بکه نن و گالته یان بی بکه نن . .
 نه بی بۆج گالته به موسلمانان بکه نن ؟
 خو یان زۆر به ته و او نه زانن ؟

خۆيان زۆر به زير و يېشكه وتوو نه زانن ؟
 خۆيان به خاوه نى ريز و پايه نه زانن ؟
 يان شانازى نه كهن به كومه له يه كسان و
 به كگرتوو ربك و يېكه كه يانه وه ؟!

بى باوه پان بى شهرمن .. سه درنجى كومه له
 گه نيوه كه يان ناگرن كه نه نارامى و نه ناسايش و
 نه ره وشت و نه ويزدانى تيا دست ناكه و يت .. زۆر
 بى شهرمن .. له جياتى نه وهى ناوړى بده نه وه به
 لاي نابرووى تكاويانه وه . كه هه موو بى نابروويه ك
 ده وړه داون . به موسلماننه ئيمانداره بى دهسته لانه كان
 بى نه كهنن ..

موسلماننه كان بى تاوانن .. تنه نه وه ديه له وانه يه
 هه زار بن ، يا بى ده سه لات بن و نه توانن خۆيان له ستم
 و دهست درېزى پاريزن وه يا له بهر ريز و نابرووى
 خۆيان ، خۆيان نه كه نه هاوشانى نه فامان ..

موسلمانان يتويسته بى باك بن .. ستم و

دهست درېزې کافران هېچې تيا بهمه نيه ، چونکه
 نه مان هه لگري پرېږداوه پرېکې ودها بهرز و پرژون
 به دزايه يې کافران هېچ زياتېکيان پې ناگات ..

گاتنه و ښکته نښې نه فامې پر شوورده يې به موسلمانې
 دهونت بهرز ، ژور ستمه ؟ به لام موسلمان شوښکته وته ي
 نه خشمه ي په روه ردگار . .. به روه ردگاري مه زن
 فهرمانې به سهرا داوه نارام بگري .. هېچ به ره لستې
 و به رگريه ک ناگاته نارام و ددروون به رزي ..

« واذا مروا بهم يتغامزون » .

ده قاريکي تری ناشیرنی خوانه ناسان نه مه يه
 کاتې موسلمانې به لايانايه پايه ، هه وليان نه دا
 به جاودا گرتن و ښماره تي جوړ به خوډ بښکتن ،
 بو نه وي له بهر چاوي خه لفيان بخن و مه رد ميان
 لي دوور خه نه وه . که نه مه يش چه کي که ساتيگه که
 هه ست به رووخواوي و پې ترخي خويان ده گن . وه نا
 هه ست به که مې خوي و لاوازي رېازه که ي بکات و

شەرم بیکری ۰۰ دیارە ئەمەش لە مەزنی بێ نرخ نەبو
لە کەسی تر ناوەشتەو ۰۰

« واذا انقلبوا الى اهلهم انقلبوا فکھین » ۰۰

ئینجا دواي ئەوێ بە ناره‌زووی دەروونە
لارە‌کیان بە موسلمانە‌کان بێ ئە‌کە‌ن و گائە‌یان
ئە‌کرد ، بە‌ فیز و دە‌ماریکە‌و و بە‌وێ‌پی خۆ‌پە‌ندی
و لە‌ خۆ‌رازیی بوونە‌و و بە‌ روویە‌کی هە‌مە‌ جوړ و اه
خۆ‌بایی بوونە‌و ئە‌گە‌رپانە‌و ناو مال و مال و کە‌س و
کاریان ۰۰ گوا‌یه‌ سەر‌کە‌وتیان بە‌ دە‌ست هێ‌تاو ، بێ
ئە‌وێ هە‌ست بە‌ تاوانە‌کیان بکە‌ن و لۆ‌مە و گە‌لە‌یه‌ک
لە‌ خۆ‌یان بکە‌ن ۰۰

ئە‌مە‌یه‌ هە‌ست و هۆ‌شی مردوو ۰۰ کۆ‌مە‌لی نە‌فامی
هەر ئە‌ندامێ‌کی بدوێ‌نه‌ خۆی بە‌ زانایە‌کی چاک‌و‌ست
ئە‌داتە‌ قە‌لە‌م ۰۰ کە‌چی بۆ‌ هە‌موو دز و جە‌رده‌ و
خرا‌بو‌ستێ‌ک با‌و‌ه‌شی خۆ‌شە‌و‌ستی ئە‌کاتە‌و و بە‌م
شی‌و نالە‌بارە‌ش دژی ناقە‌ کۆ‌مە‌لی پە‌کی ئادە‌میزاد
ئە‌و‌ستی ۰۰ بە‌م شی‌و‌یه‌ ئە‌یتە‌ دێ‌ندە‌ و بێ‌ پە‌روا پا‌وی

ناده میه دست و دم و دل و دروون پاکه کان نه کات ..
ئینجا بی شه رمیی و بی ئابروویان نه سنوور دهر
نه جتی :

« واذا راوهم قالوا : ان هؤلاء نضالون ! » .

وه کاتی چاویان به ئیمانداره کان بکه وتایه
نه یانوت : نه مانه گومپان !!
نه مانه گومپان !!

ههروهك خۆیان شوئنه كه وتی چاكرین ریاز و
به رزترین یاسا و پاكرین ره و نشت و خو و بن .. خۆیان
رینگای راسته قینه یان دۆزیتته وه و موسلمانه کان سهریان
لئی شیوا بئ و له خوشیی و کامه رانی و سه ره به رزی و
بایه و پله بی و نه که ی نه وان بی بهش بو و بن ..
زۆر سه به ره .. سه ته مکاران ، بی ئابروان ،
دهست درێژی که ران ، له سنوورده ره جووان ، بی وێزدانان
و بی نرخان گومپایی و سه رلی شیوانی خۆیان یان له بیر
نه چیتته وه و باسی هیدایهت و گومپایی نه که ن .. وه

به و به پي متمانه و به خودا به رمينه وه ئيمانداره خواناسه كان
به گومپايي و سه لئي شيوان و له رتي راست ده رچوون
تاوانبار نه كمن .

به نئي ، ئه مه هه لويستي تاوانكارانه .. شه رم
نايانگري و ته ريق نابنه وه كاتئي به ناپه وا به رپاري
نه شيو و نه گونجاو نه دن .. هيج به شوورده يي نازان
ده ستي چه وريان بسوون به سه ري بي تاوانانا و
پاگانده ي نابه جيان بو بكن . ئه مه سه روشتي هه موو
تاوانكارنيكه به دريزايي ميژوو ، ئه مه يش نه و به پي
ناپه وايي و له سنوورده رچوونه ..

نه فامان كاتئي بايه ي قه لاي ستم و جه وريان كه وته
له رزه ، ئه ويش به وريا بوونه وه و له راستي
كه يشتي كومه ئيكي ئيماندار ، ناچارن - وه كه به نا نه به نه
به ر زور و ستم - به نا به رنه به ر پاگانده و وتي
نابه جئي ، تا كومه ئي راستي ويست له به ر جاوي
ئاده ميه كان تاوانباركن .. جاله پشه وه له به ر
بي ئاگايي خه لكى و ده رنه كه وتي هه لويستي كومه ئي

ټيما نډار به كړده وه له بهر چاوياسا ، بهر پر به درؤ و
 فيشالي خوانه ناسان نه كړيت ۰۰ نه مېش دياره تنك
 هه لڅينيكه به كومه لي موسلمان به لام تاكه چاره سر
 بو پرېني هم قوناعه سهخته پست بهستن به خوا و
 دل بهستن به فرمانه كانيه وه و نارام و دان به خړدا
 گرتن و بهرده و ام بونه له سر ره وتي راسته ښه به پتي
 نه خښه ي په روه ردگار ، به بي دوو دلي و ناوړدانه وه
 و خو خلا فاندن ۰۰

هم هه لويسته ناپره وايه ي خوانه ناسان ، نه وه نده
 بي جي و نه گونجاوه ، قورثاني يروژ به وپه پي گائنه
 بي كړدنه وه بايان نه كا ، كهوا نه وه نده ساويلكه و منالن ،
 خويان هه ل نه قورتن له كارنكدا كه به هيچ شتو به ك
 كاري سرشاني نه وان نه ۰۰ له ساويلكهي و بي ره و شني
 و نه زانكاري خويانه وه يه وا هم هه لويسته ناسيرينه
 نه گر نه به ر :

« وما ارسلوا عليهم حافظين »

كني ناردوتي به دوايانا و ده سه دامتيان بووه ؟

کئی نهوانی به چاودنیر و سه‌رپه‌رشتیار و درگرتووه ؟
 کئی هه‌له‌نکاندن و ناسینی موسلمانانه‌کانی به‌وان
 سپاردوو ؟ کهی پیوسته نهوانی نه‌قام و نه‌زان و هه‌رزه به‌م
 کاره گه‌وره به هه‌لسن ؟ نه‌وه کهی کاری سه‌رشان
 نه‌وانه ؟ نه‌وانی کئیل و چاوبه‌ستراو کهی توانیویانه خۆیان
 بناسن وه یا خۆیان چاک بکه‌ن تا بیانه‌وئ به‌نده راسته‌قینه‌کانی
 خوا بناسن و راستیان بکه‌نه‌وه ؟

به هه‌ر شیوه به‌ بوو زیانی سه‌رزه‌ویی ته‌واو بوو ،
 سه‌ره‌نجامی زۆرانبازی نیوان ئیسلام و کوفر ، له‌ قوناغی
 سه‌رزه‌ویدا ، بپایه‌وه و کۆمه‌لی خوانه‌ناسی بی‌ویژدان -
 له‌ هه‌موو چه‌رخ و شوێنیکا - چهندی ده‌ستی رویشست
 درێنی نه‌کرد ..

تا توانیان موسلمانان به‌ند کرد .. سه‌ریان بپین ..
 به‌ مشار دایان هێنان .. به‌ شانه‌ی ئاسنین گوشت و
 ئێسقانان جیا کردنه‌وه .. هه‌لبا، دانه‌ ناو ئاگره‌وه
 و داخیان کردن .. له‌ سێداره‌یان دان .. به‌ هه‌موو
 شیوه‌یه‌کی تر شه‌هیدیان کردن .. تا توانیان له‌ ئازار و

سزا و نه شکه نجه و گالته و فشه ی ناب به جی و یتکه نین
 درینیان نه کرد .. کومه لی موسلمانیش دامه زراوتر له
 شاخ به و په پی نارام و خوگرته وه ، به خوین مزان و
 سته مکارانسان سملاند ، هیچ هیزکی خوانه ناس -
 هه رچه نده دمه لاتی زۆر بی - نانوانی نه وان له خسته
 به ری و له رزه بخاته دلیانه وه .. یتان سملاندن نه و
 بیرو باوه پی نه وان شوینی که وتوون نه و منده به هیز ، هیز
 نیه بتوانی له به رده م رووناکی و هیدایه یا خوی بگری ..
 که واته نوپ به سه ر سه ر بازانی سه یتان وا خوین ماندوو
 نه که ن .. یتان سملاندن که نه گه ر سته مکاران ده ستیان
 بر وا به سه ر لاشه و خوین و گوشتا ، به هیچ شتیوه به ک
 ده ستیان ناپوا به سه ر دله هوشاره بر له ئیمانه کانیاندا ..
 به لی ، هه ر چۆن بوو زیانی سه رزه ویی کوتای
 هات و هه موو کومه له نه فامیه کان به کاری ناپه وای
 خوین هه ئسان دزی به نده گوپرایه له کانی خوا و نه مانیش
 پیاوانه ، مه ردانه ، پاله وانانه له به ر ده میانان نارامیان
 گرت ..

وا تېستېش روژى قېامته ۰۰ روژى بې دمه لانسى
 و بې كېسى و بې سامانيه ۰۰ نه مړو روژيكه ، پښه بهران
 و فريشته كان پيوسته ماوه بخوانن بو نه وهى قه بكن ۰
 روژى سخت و ناهه موار هاتونه پښه وه و هره چى
 دروستكراوى خوا هه يه ، ددسته پاچه دا نه كه وېت ۰۰

كوان سته مكاران ؟

كوان ددست روښتووان ؟

كوان جه لاده كان ؟

كوان خوښ مزه كان كه ئاده ميزادى هه زاريان
 كړد بووه نيچيرى خويان ؟
 كوا كومه لى شه تان كه بهرام بهر به موستمانه كان
 درېغې نه نه كړد ؟

هه موويان ئاماده ن ، به لام ددسته پاچه و بې ددسته لات ،
 مال كاو و سرگهردان ۰۰

نهى كوا كومه لى چاكويستى خواناس ؟
 هه موويان ئاماده ن ۰۰ به لام به سهرى بهرز و

روومه تی گه شاره و دلی شادمنه وه ..

نه مپو نوره ی کومه لی خواناسه پاداشتی خزی
وده رگریته وه ..

ناوانکاران به نه مای نه م روزه نامه مواره
نه بوون ، که چی وا قلب بوونه ته وه ناوی و یه خهی پی
کرتوون ..

بجا دواي شادبوونی خواناسان به زیانی به ههشت
و خوانه ناسان و بی باوه پانیش بو دوزه خ نیرران ، هه
کومه لیکیان شوینی نه وی تریان نه بیی ..

موسلمانان له خوشیی و رابواردنی دل پقتیی
به ههشتا و بهینا و بهین به دیداری پهروه ردگسار شاد
نه بنه وه . کافرانیش له گهل نه وه دا که له بیینی خوا
بی بهش و ناومید نه بن و تیش و نازاری نه م نه بیینه
نه چیرن ، له و لاوه له خوشیی و شادمانیی و رابواردنی
به ههشت بی بهش نه بن و به سزای سهختی دوزه خیش
نه گهن ..

موسلمانه کان له شوټی رازاوه و دل رقتی
 خوځانه وه به سهر چارپای به مهنه وه به خوښی
 و کامه رانیه وه خه ریکی رابواردن ، و سیری نازار و
 سزای دوزمه خوانه ناله کانیان نه کهن ، نه وانه ی که
 له جهاندا دریځان نه نه کرد و همه جور رنگایان
 نه گرته بهر بو دل سارد کړنه وه یان .. سهر یان
 نه کهن به دمت چه دوه و کله و گرمه و ناله و نازاری
 سخت و بلیسه ی ناگری گپ به کپی دوزخه وه گیران
 خواردوه :

« فالیوم الذین امنوا من الکفار یضحکون • علی الارانک
 ینظرون » •

ما له روزمه دا و له م هلوښته دا موسلمانه کان
 پر به دل به کافره سته مکاره کان پی نه کهنه وه ..
 توله ی خوځان بکه نه وه .. به و به پی خوښی و کامه رانیه وه ،
 بالیان لی داوه ته وه ..

رابواردن و ټکه نینی کافران به موسلمانه کان
 له سهر زه ویدا ، بو ماوه یه کی که م بو ، به لام رابواردن

و ښکته نښې موسلمانان ته کافران ته قیامت ته
 همیشه و بمرده وامه .. کافران به ناپه وادزی
 موسلمانان ته وستان و بیان یی نه کین .. به لام
 موسلمانان ته زور جی خوښی ئاوا خواى خاوه
 دسلالت ماوه یان ته دا تا تولهى خویان ته کافران
 بکته نه وه ..

و کافران چهندي دستان روښنې ، سهره نجامی
 هردوو جهانیان روپوشی و سهر شوپری بووه ، به لام
 موسلمانان ته خوښی و رابواردنه کى به هه شیان
 همیشه یی و ، له ژبانى هردوو جهانیاندا ، هر چوڼ
 بووی ، هر سهره رز و روو سوو بوون .

تمه یی پاداشتی کومه لى گزیکار و بی ویردان :

« هل توب الکفار ما کانوا یفعلون ؟ » ..

له کوتايدا قورئانی یروژ به گاته یه کى جهرگ
 سپروه پرسیار ته کا : ئایا کافران له سهر نه و
 کرده وانهى که بیان هه لستان ، پاداشیان و درگرت ؟!

باداښت !!

نه و په پي گاته پي كړنه ..

چون باداښت ك ؟!

نه و باداښته ي كه سزاي سه ختي دوزخ بيت ! مه گه ر
خوای گه وړه خو ی بزانی نه و سزایه چنه د سه خته ، چونكه
نه و ه ی بو ټيمه باس نه كړي لي ، به پي بير و ه سني
ټيمه يه .. وه تا روژي خو ی نه يه ت نه به هشت و نه
دوزخ كه س نازاني خوشي و ناخوشيان چونه و
چهنده !

خوای گه وړه ويستی دلخوشي كومه له كم
ده سه لانه كی مه ككه بداته وه ، چونكه سزا و نازاری
بت په رسته كان^(۱) زور به تين بوو ، كوپي نه ويست له بهر

---

(۱) نه فامان وای ليك نه ده نه وه له م چه رخه دا بت په رسي
نه ماوه ، نازانن جكه له موسلماننه
شو ټنگه و توره كاني قورناني پروژ ، هه موو كه سني
له به يانييه وه هه تا ټيواره ده ست بو چهنده ها
بت پان نه كانه وه و به گوڼي چهنده ها بت نه كات
و مل بو چهنده ها بت كه چ نه كات !

شالوایا خۆی بگریت .. خوایش خاوهنی به زه یه و
چاوی له کۆمه له کهمه دلسۆزه که ی کلا ناکات ، چونکه
نه و کۆمه له کهمه تۆوی چاکه یه له هه موو سه رزه ویدا ..

که موسلمانان سه رنجی هورثانی پسرۆز نه کړن
وا بهم شیوه یه باسی تیش و نازاره کانیان نه کات ، دلیان
فتیک نه بته وه .. چونکه به روه ردکاری به ده سه لاتیان
باسی ته نگاویی تیش و نازاره کانیانی کردووه ، وه
خۆی چاک ئاگاداره و چاوی لیا نه وه ، جا نه گه ر بو
ماوه یه کی دیاریی کراو ماوه ی کاعران بدا ، نه وه ناگه یه نی
ده ست به رداری موسلمانان کان بووه . جا هه ست کردنی
موسلمانان کان بهم خوشه وستی و چاودیرییه خوایه ،
به سه مو ساپژکردنی زامه کانی دلیان و دامه زراندنی ..
خوای گه ور چاوی له گاته و نوانجی ناوانکارانه ، که
چۆن نازاری ئیمانداره کان نه ده ن ، وه چۆن ییان را
نه بوین .. له گه ل نه وه ناشه رمی نابانگری و له
سه ر کرده وه ی منالاسه یان به شیمان نابنه وه .. خوای
گه وره نه مه هه موو نه بیتی و له به پراوه بیگه رده که یا باسی

نه کا .. که وانه ، یتویسته له قولایی دئی هه موو
 موسلمانیکا جتگیر بیی ؛ ئهه رهفته سوو کانهی تاوانکاران
 له ترازووی خوادا شتیکی زۆر که ووره به و هه رگیز
 چاویۆنسی لئی ناکا و به سه ریا ناجیی .. دیاره ئهه
 به لای دئی ئیمانداره وه زۆره ئه کهر بیت و سه رنج
 بگرت .. هه رچه نده تیش و ئازاری زۆر بی و زامه کانی
 به سو بن ..

جا که خوای گه وره - جل جلاله - بهم شیوه
 پر سام و هه به ته گاته ئه کات به پرو و هه ست و
 هوشی تاوانکارا و هه ره شهی قیامه تیان لئی ئه کات ،
 له وانه به دئی ره شی به تاوان دا پۆشراویان هه ستی بی
 نه کات ..

به لام ئهه گرنگ نیه ، چونکه ئهه دله وایه
 بو ئیمانداران که به هه ست و دل و دهروونی روونیان
 هه ستی بی ئه کات و ئه زانن چه نده به ترخه ؛ بۆیه ئه وه پری
 هینیی و ئارامیان ده ست ئه که وئی ..
 دله پر له ئیمانداران که سه یری دئی

رهش هه لگه پاوی دوژمنان نه کهن بهرام بهریان و که
 سه رنجی ریز و نرخي خوځيان شه دهن به لای خواوه ، که
 چون خوځی و حسانه وهی به هه منت و ریز و پایه به رزی
 جیهانی بهرز و بالآ (الملائع علی) ی پی به خسیون ، وه که
 سه رنجی سووکی و پی نرخي دوژمنان شه دهن به لای وه
 که چون سزای سه ختی دۆزه خي بو شاماده کردوون ، یتیر
 با سووکی و ریسوایان له جیهانی بهرز و بالآ دا
 بووه سنی . . کاتی هه مت به مه نه کهن نه هه نویستی
 هیز و نیمانه وه راسته و خۆ تامی بهری شیرینی نیمانه کهیان
 نه کهن و به جوانی سه ره نجامی خوځیشان و دوژمنانیشان
 دینه بهر جاو . . به مه به جاری کاری سزاو سازار و
 گاته و توانج و ته شه ری تاوانکاران و که می و کهم
 هیزی خوځیان له سه ردل و میشکیان نه شو رینه وه . هه تا
 جاری و نه پی هه ندی دل ، که جواتر به ستراون به
 خواوه ، نه و تالی و سویری بهی که بیان نه چتر ریت
 نه پیته مایه ی خوځی و شادمانی کاتی به وردی و به
 جوانی سه رنجی به پیته کانی بهر و ددگار نه گرن . .

ئەمە بە جوانی دەری ئەخا کەواتا ئە
 دلخۆشکەر و بەئین بو موسلمانە چەوساوە بێ دەسەلاتەکان
 - لە ھەموو کات و شوێنکە - بەرامبەر بە رەفتاری
 منالانە و سزا و ئازاری ناپەوا و گەتە و توانجی بێ
 جێی تاوانکاران ئەم بربارە خواپەییە کە بریتیە لە :
 بەھەشت بو ئیمانداران و دۆزەخ بو کافران ..

ئەو بو یڤەمبەری خۆشەویشتیش - صلی اللہ علیہ
 وسلم - لە ھەموو ھەلوێستیکە تەنھا ئەم بەئێسە ئەدا
 بە ئیمانداران ..

بو نمونە : کاتی کە یڤەمبەری خۆشەویست - صلی
 اللہ علیہ وسلم - دای بە لای خێزانی یاسردا - خوا لێان
 رازی بێت - فەرمانی بێ دان بە بەرگە گرتن و بەرامبەر
 بەمە مژدە بەھەشتی دانێ ..

و. کاتی موسلمانەکانی مەدینە بەیمانی عەقەبە
 دوو میان لە گەل یڤەمبەردا - صلی اللہ علیہ وسلم -
 تەبەست .. پرسیاریان لێ کرد ئەگەر ئەوان سەر و مالیان

بکه نه قوربانى بۇ پارىزگارى خوى و ئاينه كى ، له
نهجاما چيان بۇ نه يت ؟

فرموى : بههشت ! نه وائش بهوبه پى خوشيه وه
دهستان دا به دهسته وه و بهيمانى كۆلنه دان و واز نه هئانان
..

جا با هه موو موسلمانك ناكاي له مه يت ، كهوا
هه وئ و كوششى موسلمان بۇ سهركه وتنى دنيايى نيه ، بهلكو
بههشت تاكه ناواتى موسلمانى ئشكه ره !

بهلام سهركه وتنى كۆمه لى موسلمان لهم جيهانه دا و
پشت شكاندنى كافره دوژمنه كان به هيج شتوه بهك
قورئانى مهككه باسى نه نه كرد له شتوه دلدانه وهى
موسلماننه كانا !

بهائى ئازيزه كانم ، قورئانى يروژ به يتا به يتا
نه هاته خواره وه تا دلى موسلماننه كان بر بكا له
ئيمان و بهو ئيمانه خوايه به روه رده يان بكا ، تا توانن

شهركي سه‌رشانيان بهن به رڼوه ، جا زور پټويست بوو
 هم دلانه به جواني پوره‌رده بكرين ؛ به شپوه يكه هينز
 و پينزي وه درگړن تا رسته‌باي نه‌فامي نه‌تواني مليان
 يئ كه چ بكا ، وه خويان و به‌رزه‌وندپه‌كانيان ودها له
 ير بچيته‌وه ، له كاتي هه‌ول و كوشش و به‌خښندا
 و له كاتي چه‌رمه‌سره‌ي و نازار و سزاي ناپه‌وادا به
 هيچ شپوه يكه ير له ده‌سه‌لات و رابواردني سر زه‌ويي
 نه‌كه‌نوه و جگه له زينتي به‌هشت چاوه‌پواني هيچي تر
 نه‌بن .. پټويسته دلي نيمانداره‌كان ودها پوره‌رده بكرئ
 تا شه‌گه‌ر هات و زياني سر زه‌ويان هه‌مووي تافكر دنه‌وه
 و چه‌رمه‌سره‌ي و سزاي يرلي نه‌كراوه و بي‌به‌نبي و
 قوربانيدان و به‌رگه‌گرتن بوو ، بتوانن به نازامه‌وه
 بيرن ، بي نه‌وه‌ي به نه‌ماي پاداشتي سه‌رزه‌ويي بن ، نه‌گه‌ر
 چي نه‌و پاداشته‌ش په‌ره‌سندني بانگه‌وازي نيسلام و
 سه‌ركه‌وتني كومه‌لي موسلمان بيت ..

جا كاتي خوا كړدي و هم كومه‌له موسلمانان
 ودها پوره‌رده كرا ، كه واتي بگا زياني هم جيهانه

بریتیه له به خشین و قوربانیدن بی نه‌وی به نه‌مای
 هیچی لهم زیانه بی ، وه نه‌نهای به نه‌مای پاداشتی
 رۆزی دواپی بوو ، وه سه‌ره‌نجامی زۆرانبازی ره‌وا و
 ناپه‌وای له‌وی چاوه‌پتی کرد ، وه چاکی و باکی دلی
 موسلمانان به راستی ده‌گه‌وت و نه‌و به‌یمان
 و به‌لته‌ی که به‌خوای دابوو بر دسه‌سه‌ر ، خوای گه‌وره
 سه‌رکه‌وتی نه‌م جیهانه‌بان یتشکه‌ش نه‌کات و کاروباری
 سه‌رزه‌ویی نه‌مخته‌ ده‌ستیه‌وه ، نه‌میش نه‌ک له‌ به‌ر
 خاتری موسلمانیتی و راستگویی و پیاوچاکی کۆمه‌لی
 موسلمان ، به‌لکوله‌ به‌ر نه‌وی نه‌م کۆمه‌له‌ موسلمانان
 جی متهمی به‌روم‌ردگار و بۆ نه‌وه‌ نه‌شی هه‌سوراندنی
 کاروباری نه‌اده‌میزاده‌کان بداته‌ ده‌ستی ، تا به‌ فەرمانی
 خوا هه‌لسوو‌پیتی و له‌ سایه‌ی قورئانا بیان جه‌سته‌وه
 به‌للی هه‌ر کۆمه‌لتی به‌رزه‌ده‌ندی نه‌م جیهانه‌ی خسته
 پشت گوتی و به‌ پیتی فەرمانی خوای گه‌وره‌ که‌ نه‌ ری و
 نارامی گرت تا نه‌و کاته‌ی که‌ خوای گه‌وره‌ دیاریسی

کردوو، بۆ سه رخستی کۆمه لی موسلمان ، هه ر نه بێت
شه و کۆمه له سه رکه وێ تاناده میزاده کان نامی ژیا نی
سایه ی قورشان بکه ن .

له کۆتاییدا وای به جوان شه زانم هه ر یه که مان
پیرێ نه دڵ و ده روونی خۆی بکاته وه و له گه ل
پهروه ردگاریا په یمان تاره بکاته وه و بلی :

خوا به یارمه تیت ..

خوا به کۆمه کیت ..

خوا به نارام و به رگه گرتمان پێ به خنیت تا به و
شێوه به بیر له ئیسلام بکهینه وه و هه ولێ بۆ بده ین که له
قورخانه یه رۆژه که تا به یاریت داوه و موسلمان به پێشینه کان نه
سه ری رۆشمتوون ..

خوا به یارمه تیت .. تا هه مت و هه ژشان کۆ
بکهینه وه و به یاری شوێکه وتی ریهازه که ت بده ین تا
کۆتایی ژیا نمان ، بێ بیر کردنه وه له شه نجامی زۆرانبازی

نہم جہانہ ، وہ تاکہ ٹاواتماز رہ زامہ ندیی تو و
سہ ربہ رزی قیامہ تمان بیت ..
سبحان ربك رب العزة عما یصفون • وسلام علی
المرسلین • والحمد لله رب العالمین ...

رقم الايداع في المكتبة الوطنية ببنغازي ١٢٢ لسنة ١٩٨٥